

La monarquia universal

“I qui hauria assistit als funerals de Diana Spencer (la mateixa senyora, amb la mateixa cara i amb la mateixa vida) si haguera estat l'ex-dona del fill del president d'una república? D'una impensable República de la Gran Bretanya, per exemple.”

La humanitat està composta de nacions, tribus, imperis, religions, empreses multinacionals, bancs i cadenes de televisió. És a dir, som una espècie passablement compartimentada i dividida per tota mena de ratlles i fronteres, tant si les ratlles són físiques i males de passar, com si són només mentals, i les travessem amb el comandament a distància o amb avió. Abans la major part de la gent no ho sabia, això, perquè no podien eixir de la seua església o comarca, i ara se suposa que tothom ho sap, gràcies a l'ONU i a la CNN. El fet que “se suppose” no vol dir que siga del tot cert, però aquesta és una qüestió llarga de resoldre. En tot cas, també és cert que una bona porció de la humanitat, especialment la urbana i una mica lletrada, ha tingut històricament la fantasia de la comunitat planetària, l'imperi del fill del cel, del fill de la lloba o de l'església romana, la monarquia universal. El xinesos n'estaven perfectament convençuts: no hi havia més món que el seu, i per tant aquest era total, perfecte. Per als romans el *limes* imperial era també el límit de la terra habitable (els etiòps o els habitants hiperboris no comptaven gran cosa com a habitants de la terra), i Felip II de Castella divagava sobre el fet fabulós que en algun lloc dels seus dominis sempre feia sol. Fins que arribà la reina Victòria i les fantasies d'altres èpoques van començar a ser realitats.

Si no fóra per aquesta història, poden vostès estar segurs que la mort en accident de l'ex-esposa del rebesnét d'aquella reina no hauria estat un fet de dimensions planetàries. Ha estat, si ens hem de guiar pel temps i l'espai que li ha dedicat mitja humanitat, el fet puntual més important de l'època contemporània. I segurament de totes les èpoques. Com si s'hagueren mort alhora, el mateix dia, l'emperador August, Genguis Khan i Napoleó. Com si hagueren esclatat, a la mateixa hora, la tercera guerra mundial i la quarta. I estic segur que l'espectacle insigne d'aquells morts o d'aquest cataclisme no hauria convocat davant dels televisors tanta porció d'humanitat com el funeral que vostès, igual que jo, no van poder evitar de veure. Com si haguera desembarcat a Nova York una ambaixada oficial del planeta Venus i milers de periodistes i de càmeres de televisió ens hagueren fet testi-

monis del singular moment: ni això hauria tingut tant d'èxit com l'apoteosi final de la princesa de Gal·les. Mai no s'havia vist res que *afectara* tant les emocions de l'esperit universal, que és la suma d'alguns milers de milions d'esperits particulars.

Vostès pensaran que l'explicació última està en la premsa del cor, la televisió del cor, els *tabloids* del cor i els diaris seriosos del cor, com ara *Le Monde*, *The Times* o el *Washington Post*, és una part de l'explicació, sens dubte. Una altra part és la peculiar figura de la jove difunta, la projecció de les seues peripècies sentimentals i personals sobre l'imaginari popular i raons d'aquest estil, ben comprensibles. Però l'atractiu de la princesa morta, quan era viva, no superava, ni de bon tros, el de moltes senyores i senyoretetes del món de la moda o del cinema, posem per cas. I les seues aventures conjugals i extraconjugals no tenien res de particular. La diferència és que la singular difunta era dona de l'hereu de la corona britànica, no filla natural o política de cap altra família regnant o no regnant, sinó de la família de la reina Victòria. És a dir, de l'única monarquia planetària que ha conegut el nostre temps, o més aviat de l'única de tots els temps: la corona que ha regnat sobre més terres, pobles i mars que cap altra, la monarquia universal. Pensen vostès en una història com la de la pobre Diana en qualsevol altra família, llinatge o dinastia, i tot es redueix a una anècdota local. Pensen en una Diana infanta d'Espanya, filla del rei de Suècia, nora de Henry Ford III o fins i tot habitant legal de la Casa Blanca, i la història queda, per comparació, en una crònica més. Sentimental o escandalosa, però una més. Només la filla d'un papa de Roma, amb boda i funeral al Vaticà, hauria tingut, potser, un èxit equivalent. En aquest temps que corre, tan propens a l'espectacle barroc i als aspectes ornamentals de la vida, les monarquies tenen un paper tan satisfactori com sempre: no hi ha res comparable a la secreta fascinació de la cort japonesa, a l'arribada de la reina al Parlament britànic o a la investigació dels ossos de l'últim tsar de Rússia. I qui hauria assistit als funerals de Diana Spencer (la mateixa senyora, amb la mateixa cara i la mateixa vida) si haguera estat l'ex-dona del fill del president d'una república? D'una impensable República de la Gran Bretanya, per exemple.